

Yhdenvertaisuussuunnitelma

Tämä dokumentti on hyväksytty Suomen Psykologian Opiskelijain Liiton yhdistyksen kokouksessa 10.4.2018.

Dokumentti on päivitetty Suomen Psykologian Opiskelijain Liiton yhdistyksen kokouksessa 10.12.2023.

YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

1. Johdanto

Tämän suunnitelman tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuuden toteutumista Suomen psykologian opiskelijain liitto ry:ssä. Tässä suunnitelmassa yhdenvertaisuudella tarkoitetaan tilannetta, jossa kaikilla ihmisillä on yhtäläinen arvo yksilöinä ja yhteiskunnan sekä yhteisön jäseninä. Käytämme yhdenvertaisuuden termiä kattamaan sekä sukupuolten välisen tasa-arvon että kaikkiin muihin perusteisiin liittyvän yhdenvertaisuuden.

Suomen perustuslaki (731/1999, 6 §) kieltää kaiken henkilöön liittyvän syrjinnän. Lisäksi tasa-arvolaki (609/1986) sisältää sukupuolten välisen tasa-arvolainsäädännön ja yhdenvertaisuuslaki (21/2004, 6§) kirjauksen muista syrjintäperusteista.

Syrjimättömyyden periaate tarkoittaa, että ihmisiä kohdellaan yhdenvertaisesti heidän henkilökohtaisista ominaisuuksistaan riippumatta, eikä ketään aseteta eriarvoiseen asemaan minkään kyseisen ominaisuuden takia. Tämän dokumentin rinnalla julkaistaan myös häirintäohjesääntö, joka antaa linjaukset toiminnalle häirintä- ja syrjintätilanteissa.

Suomen psykologian opiskelijain liiton hallitus sitoutuu pyrkimään tämän dokumentin ohjeiden noudattamiseen omassa toiminnassaan. Tämä koskee niin hallituksen sisäistä

toimintaa, ulkoista viestintää, kuin järjestettäviä tapahtumia sekä tilaisuuksia. SPOL:n toiminnan on oltava syrjimätöntä ja edistettävä jäsenistönsä yhdenvertaisuutta.

SPOL kannustaa paikallisten psykologian oppiaineen ainejärjestöjen hallituksia tutustumaan tähän suunnitelmaan. Dokumenttia on mahdollista käyttää ainejärjestöjen oman toiminnan kehittämiseen yhdenvertaisemmaksi. SPOL toivookin psykologian paikallisilta ainejärjestöiltä yhdenvertaisuuden huomioimista ja vakavasti ottamista omissa tapahtumisissaan sekä viestinnässään.

2. SPOL:n toiminta

Alla olevissa kohdissa avataan enemmän sitä, miten SPOL aikoo tuoda yhdenvertaisuutta esille toiminnassaan. Näiden toteutumiseksi SPOL:n hallituksen on tärkeää olla selvillä nykyisistä ja tulevista aiheista sekä kysymyksistä koskien yhdenvertaisuuden toteutumista. SPOL myös kerää jäsenkyselyillä palautetta yhdenvertaisuusasioiden onnistumisesta ja reagoi jäsenistön toiveisiin sekä huomautuksiin tarvittavilla keinoin. Mikäli jokin SPOL:n toimintatapa on luonteeltaan yhdenvertaisuutta rikkova, on sen muokkaamisesta tai lakkauttamisesta keskusteltava. Jäsenistölle infotaan häirintäohjesäännöstä ja häirintälomakkeesta niitä tilanteita varten, jossa yksilöt kokevat tulleensa syrjityiksi.

2.1. SPOL:n hallituksen sisäiset asiat

SPOL:n hallituksen kaikkien jäsenten on tärkeää olla perehtyneitä tähän suunnitelmaan, jotta sen toteuttaminen onnistuu. Hallituksen sisäisissä asioissa on tärkeää, että kenenkään mielipidettä tai ehdotusta ei jätetä huomioimatta minkään kyseisen henkilön ominaisuuden takia. Hallituksen jäsenet edustavat SPOL:n lisäksi kaikki myös omia paikallisia psykologian ainejärjestöjensä, ja kaikkien näiden järjestöjen asiat ja näkemykset on otettava yhtä lailla huomioon SPOL:n toiminnassa, huolimatta kyseisen ainejärjestön koosta tai aktiivisuudesta. Kaikkien ainejärjestöjen pitää saada äänensä kuuluviin yhdenvertaisuutta koskevilla asioilla, tapahtumien suunnittelussa sekä muussa toiminnassa. Tämä varmistetaan sillä, että kaikilla hallituslaisilla on yhtäläiset mahdollisuudet päästä käsiksi toiminnan kannalta oleelliseen informaatioon. Esimerkiksi sellaisia viestintä- tai somekanavia, joita kaikilla ei ole käytössään, ei pidä käyttää. Hallituksen on hyvä sopia yhdessä siitä, mitä kanavia he käyttävät sisäiseen viestintään, jotta kaikki saavat tiedot yhdenveroisesti.

SPOL:n kokoukset tulee järjestää niin, että kaikilla hallituksen jäsenillä on mahdollisimman hyvät fyysiset mahdollisuudet päästä kokouksiin. Ensisijaisesti kaikki kokoukset järjestetään vuosittaisten tapahtumien yhteydessä. Tapahtuma-ajankohtien ulkopuoliset kokoukset tulee järjestää sellaisessa sijainnissa, että kaikilla hallituslaisilla on ajan puolesta mahdollisimman hyvä mahdollisuus matkustaa paikan päälle.

2.2. SPOL:n tapahtumat

Tapahtumat suunnataan tasaveroisesti kaikille osallistujille. Tämä sisältää sen, että syrjiviä tai ihmisryhmiä kohdistetusti pilkkaavia tapahtumakonsepteja vältetään. Tapahtumien ohjelmassa noudatetaan hienovaraisuutta herkkien aiheiden suhteen, ja liiallista henkilökohtaisiin ominaisuuksiin tai seksuaalisuuteen perustuvaa suorittamista vältellään.

Tapahtumien ruokatarjoilu järjestetään tapahtuman ilmoittautumislomakkeissa kysyttävien osallistujien ruokavalioiden mukaan. SPOL tarjoaa tapahtumissaan ensisijaisesti vegaanista ruokaa ja juomaa. Allergiat ja muut ruokavaliotoiveet otetaan huomioon osallistujan oman ilmoituksen mukaan. Tästä on kuitenkin mahdollista poiketa, mikäli tapahtuman järjestäjät näkevät sen tarpeelliseksi.

Mikään tapahtuma tai sen mainostaminen ei rakennu yksinään alkoholin ympärille. Ketään ei siis tule missään tilanteessa, tehtävässä tai ohjelmanumerossa painostaa nauttimaan alkoholia. Tapahtumissa, joissa alkoholia tarjotaan, tarjotaan myös alkoholittomia vaihtoehtoja.

SPOL:n hallituksen on tärkeää olla tietoinen mahdollisesta esteettömyyskysymyksistä tapahtumia järjestettäessä. Kunkin hallituksen edustajan olisi hyvä olla tietoinen oman ainejärjestönsä jäsenistön tarpeista esteettömille tiloille. Mikäli tapahtumien osallistujissa on henkilöitä, joilla on väliaikaisia tai pysyviä liikkumis- tai toimintaesteitä, tämä on otettava huomioon tapahtuman tiloja suunnitellessa.

SPOL:n tapahtumia pyritään järjestämään tasaisesti ympäri jäsenkaupunkeja. Tämä mahdollistaa tasapuolisen mahdollisuuden osallistua tapahtumiin eri kaupungeista.

2.3. SPOL:n viestintä

SPOL:n viestinnän pitää olla avointa koko jäsenistölle. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvan viestinnän lisäksi tapahtumista ja muista vähänkään tärkeämmistä asioista viestitään sähköpostilla SPOL:n sähköpostilistan kautta. Viestintä pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan myös ruotsiksi, varsinkin tärkeiden asioiden kohdalla. SPOL pyrkii pitämään toimintansa kaksikielisenä jäsenistönsä tasavertaisuuden takaamiseksi. Tapahtuma- ja kokoustiedotukseen sisällytetään vähintään tiivistelmä asiasta ruotsiksi. Kaikessa viestinnässä selvitetään mahdollisuus kaksikielisyyteen jäsenistön kaksikielisyyden vuoksi. Viestintää voidaan suorittaa myös englanniksi, mikäli tämä katsotaan tarpeelliseksi.

Jotta jäsenistöllä on mahdollisimman hyvät mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa SPOL:n toimintaan, on viestinnän oltava mahdollisimman tasaväkisesti avointa kaikille. Kaikki hallituksen kokoukset ovat lähtökohtaisesti avoimia koko jäsenistölle. Tietoa projekteista ja tapahtumista jaetaan jäsenistölle saatavilla olevien hallituksen kokousten pöytäkirjojen kautta. Lisäksi SPOL:n hallituslaiset voivat jakaa tietoa toiminnasta mahdollisimman avoimesti omien paikallisten ainejärjestöjensä kokousten kautta. Toiminnan on hyvä pysyä mahdollisimman läpinäkyvänä.

SPOL:ia koskevan palautteen antaminen pyritään tekemään jäsenistölle mahdollisimman helpoksi. Kaikki saapuva palaute ja muut viestit käsitellään tasaveroisesti lähettäjistä huolimatta. Palaute pyritään pääasiassa keräämään nimettömänä, jotta lähettäjän anonymiteetti säilyy.

3. Paikallisille psykologian ainejärjestöille

SPOL kehottaa paikallisia psykologian ainejärjestöjä pohtimaan omia yhdenvertaisuuteen liittyviä käytäntöjään. Suositeltavaa olisi, että ainejärjestöillä olisi jonkinlainen kirjattu suunnitelma ja visio siitä, miten yhdenvertaisuutta toteutetaan. Tätä varten on mahdollista käyttää tätä kyseistä dokumenttia joko sellaisenaan tai muokattuna. Ainejärjestöjen kannattaa olla myös tietoisia, mikäli paikalliselta ylioppilaskunnalta löytyy jonkinlaista suunnitelmaa yhdenvertaisuuden suhteen. SPOL kannustaa ainejärjestöjä osallistumaan “Syrjinnästä vapaa alue” -kampanjaan.

SPOL suosittelee ainejärjestöjä miettimään yhdenvertaisuuden näkymistä tapahtumisissaan. Alla olevia hyvän tapahtuman ohjeita voi käyttää apuna oman toimintansa suunnittelussa.

4. Hyvän tapahtuman ohjeet

Tähän on kirjattu muutamia yhdenvertaisuutta edistäviä ohjeita, jotka kannattaa pitää mielessä tapahtumaa järjestäessä.

Tapauksen ohjelma:

- Mieti tapahtumaa järjestäessä tapahtumapaikan esteettömyyttä, varsinkin mikäli tiedossasi on, että osallistujissa on henkilöitä, joilla on väliaikaisia tai pysyviä liikkumis- tai toimintaesteitä. Varman päälle on aina hyvä pelata. Esteettömyydestä viestitään myös tapahtuman tiedotuksessa.
- Mikäli tapahtuma sisältää saunomista, on hyvä olla erikseen “ei-naisten vuoro”, “ei-miesten vuoro” ja “yleinen vuoro”. Tästä voidaan toki poiketa kaikkien osallistujien yhteisen sopimuksen kautta.

- Ota huomioon seksuaalinen suuntautuminen sekä sukupuolen moninaisuus ja vältä seksuaalisuus- ja sukupuolioletusten tekemistä.
- Huomioi muut kuin suomea äidinkielenä puhuvat. Tiedotus voi tapahtua myös toisella kielellä, mikäli mahdollista.
- Mahdollista myös alkoholiton osallistuminen tapahtumaan - ketään ei tule painostaa alkoholin nauttimiseen. Tapahtumissa on hyvä muistaa myös tasapaino alkoholillisten ja alkoholittomien tapahtumien välillä.
- Huomio erikoisruokavaliot, myös herkuissa (kuten karkeissa).
- Huolehdi, että kaikkien vakaumuksia, olivatpa ne uskonnollisia, poliittisia tai eettisiä, kunnioitetaan.
- Mieti tarkkaan tapahtumasi ohjelmakonseptia. Kannattaa pohtia, korostaako tapahtumasi liikaa stereotypioita tai pilkkaako se kohdistetusti jotain ihmisryhmää. Vaikka jostain stereotypiasta vitsailu saattaa naurattaa sinua, se ei välttämättä ole kaikista hauskaa. Hyvän maun raja ei ole selvä, joten kannattaa keskustella asiasta oman hallituksen tasa-arvo- tai sosiaalipoliittisen vastaavan kanssa.
- Tehdessäsi laululäsyä sitseille mieti, mitkä laulut ovat sopivia laulettavaksi. On hyvä kartoittaa ei-toivottavia lauluja Google Forms-lomakkeella ennen sitsejä.
- Seksuaalisuuden tai alastomuuden ei tarvitse olla tabu. Siihen ei kuitenkaan kannata liittää minkäänlaista suorittamista. Esimerkiksi vaatteiden riisumiseen ei pidä painostaa tai siitä ei ole suositeltavaa antaa lisäpisteitä. Mieti tarkkaan, onko seksuaalisuuteen liittyvien asioiden esille tuominen tapahtuman hauskuuden kannalta oleellista.

Tapahtumasta viestintä:

- Sähköpostin on hyvä olla ensisijainen ja virallinen tapahtumien tiedottamiskanava. Sosiaalisen median kanavat ovat hyvä lisä tapahtuman mainostamisessa.
- Tapahtumatiedotuksessa tulee olla maininta, kehen voi ottaa yhteyttä mikäli tarvitsee erityisjärjestelyjä.
- Tapahtuman viestinnässä olisi hyvä ottaa huomioon muut kuin suomenkieliset opiskelijat.
- Muista tapahtuman ilmoittautumisessa kysyä erikoisruokavalioidista.
- Mainitse esteettömyysasioista, silloin kun se on oleellista.
- Ole viestinnässä avoin tapahtuman luonteesta.

Sara Lindqvist

Puheenjohtaja 2023

Suomen Psykologian Opiskelijain Liitto ry